

lrvcancelarija@lrv.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL PASIŪLYMŲ VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANUI

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), vienijanti daugiau nei 60 licencijuotų finansų rinkos dalyvių Lietuvoje, teikia savo pasiūlymus dėl veiksmų, kurie galėtų būti įtraukti į XIX Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planą.

Finansinių technologijų sektoriaus skatinimo veiksmai prasidėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2017 m. balandžio 12 d. pasitarimo protokolu Nr. 14 patvirtinus pirmąjį tarpinstitucinį priemonių finansinių technologijų industrijos plėtrai Lietuvoje skatinti planą, kurį įgyvendinus papildomai buvo parengti ir Vyriausybėje patvirtinti dar 3 kasmetiniai priemonių planai – 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. 2022 m. vietoje kasmetinių veiksmų planų buvo nuspręsta parengti 5 metų strategiją bei veiksmų planą jos įgyvendinimui. Dėl pasikeitusios strateginio valdymo sistemos Lietuvoje, strategija buvo pakeista į 2023 – 2028 m. Fintech sektoriaus plėtros Lietuvoje gaires, o veiksmų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2023 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-247.

Dėl aktyvių valdžios, įskaitant priežiūros, institucijų veiksmų, finansinių technologijų sektorius reikšmingai augo. 2024 m. pabaigoje šalyje veikė daugiau nei 270 įmonių. Reikšmingiausių sektoriaus dalį sudarė licencijuotos įmonės, veikiančios bankininkystės, mokėjimų, skolinimo ir investavimo srityse. Lietuva tapo Europos Sąjungos lydere pagal išduotų licencijų skaičių.

Fintech sektoriaus skatinimo iniciatyva ženkliai prisidėjo prie finansų sektoriaus plėtros ir skaitmeninės transformacijos. Eurostat duomenimis, finansų ir draudimo sektoriaus pridėtinė vertė šalies ekonomikai per 10 metų (2023 m. lyginant su 2013 m.) išaugo 356 proc. p. – daugiausiai iš visų Lietuvos ekonominės veiklos rūšių. Toks augimas yra didžiausias visoje Europos Sąjungoje, antroje vietoje palikęs Estiją (202 proc. p.), o trečioje – Lenkiją (143 proc. p.). Sektoriuje 2024 m. pabaigoje dirbo daugiau nei 7300 aukštos pridėtinės vertės darbuotojų, kurių vidutinis darbo užmokestis dvigubai viršijo Lietuvos vidurkį (4152 EUR). Per tą patį lygintiną 10 metų laikotarpį darbuotojų skaičius šiame sektoriuje augo 40 proc. p. Darbuotojų sukaupta kompetencija teisės, atitikties, pinigų plovimo prevencijos, informacinės saugos srityse turėjo teigiamą įtaką ir spartesniam kitų sričių startuolių kūrimuisi Lietuvoje.

Fintech įmonės reikšmingai prisidėjo prie finansų sektoriaus konkurencijos didinimo ir skaitmeninės transformacijos skatinimo. Asociacijos užsakymu „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos duomenimis, 2024 m. pabaigoje Fintech paslaugas vartojo 1 iš 3 Lietuvos gyventojų, populiariausia paslauga – kasdienė bankininkystė (sąskaitos ir kortelės). Auganti konkurencija išjudino finansų sektorių – modernizuotos mobiliosios aplikacijos, užtikrintas nuotolinis klientų aptarnavimas, supaprastinti pavedimai (pvz. vietoje sąskaitos numerio pakanka įrašyti gavėjo telefono numerį; sukurtos integracijos su bankais ir el. prekybos platformomis), atnaujinti kortelių skaitytuvai, leidžiantys atsiskaityti vienu kortelės, mobiliojo telefono ar išmanaus laikrodžio prisilietimu arba palengvinantys atsiskaitymą negrynaisiais pinigais smulkiajame versle (pvz. turgavietėse, kirpyklose). Lietuva yra viena pirmųjų šalių Europos Sąjungoje, užtikrinusi plačią momentinių pavedimų apimtį. Nemenkas pokytis pasiektas ir aptarnaujant verslo klientus – padidinta prieiga prie finansų, užtikrintos konkurencingos kainos. Suaktyvėjo ir investavimo rinka – vis daugiau fizinių asmenų renkasi investuoti per tarpusavio skolinimo ar sutelktinio finansavimo platformas.

Asociacijos nuomone svarbu užtikrinti, kad Fintech sektorius išliktų valstybės prioritetu – **rengiami veiksnių planai atlieptų rinkos poreikius ir būtų tvirtinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės lygmeniu, o sektorius svarbiausiose valstybės institucijose turėtų konkrečius kuratorius**. Kadangi naujai išduodamų licencijų skaičius mažėja, o esamų rinkos dalyvių pasitraukimų daugėja, itin svarbu peržiūrėti reguliacinės ir priežiūrinės sistemos įtaką sektoriaus plėtrai ir konkurencingumui.

Asociacija aktyviai dalyvavo teikdama atitinkamus pasiūlymus Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planui atskiroms ministerijoms – Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai. Vis dėlto, tam tikrų priemonių įgyvendinimui yra būtinas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos įsitraukimas bei atsakomybės prisiėmimas. Remiantis patirtimi, žinome, kad aktyviausia sektoriaus plėtra vyko tada, kai veiksnių planai buvo tvirtinami Vyriausybės lygmeniu (pasitarimo protokolais), todėl atsižvelgiant į sektoriaus sukuriama pridėtinę vertę fintech srities kuravimas turėtų būti perkeltas į aukštesnį politinį lygmenį. Pirmiausia siūlome **susitarti dėl tolesnės sektoriaus plėtros pasirašant nacionalinį susitarimą**, kuris būtų pagrindas spartesniam sektoriaus augimui. Taip pat siūlome **priskirti fintech sektoriaus kuravimo funkciją atsakingiems asmenims Vyriausybėje**. Šiuo metu sektorius stokoja strateginio palaikymo nacionalinėje darbotvarkėje – trūksta politinės lyderystės spręsti sektoriui aktualius reguliacinės naštos ir priežiūros efektyvumo klausimus. Siekiant išnaudoti fintech sektoriaus potencialą, būtina sutelkti politinę valią bei užduoti toną tolesniam aukštą pridėtinę vertę kuriančio sektoriaus augimui. Detalesnis siūlomų priemonių aprašymas išdėstytas šio laiško priede.

Atsižvelgiant į visa, kas išdėstyta, siunčiame Asociacijos pasiūlymus XIX Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planui.

PRIDEDAMA. Asociacijos „Fintech Hub LT“ pasiūlymai, 1 lapas.

Administracijos direktorė

Greta Ranonytė

Asociacijos „Fintech Hub LT“ pasiūlymai

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas	Vykdyto pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Veiksmo požymis	Reikalingos lėšos (tūkst. eur.)	Vyriausybės programos punktai, kuriuos padengia veiksmas
1.	Pasitelkiant verslo, viešojo sektoriaus ir akademijos ekosistemų atstovus, parengti prioritetinių inovacijoms imlių ir (arba) aukštą pridėtinę vertę kuriančių sričių nacionalinius susitarimus, aiškiai numatant šalių įsipareigojimus bei priemones, parengiant veiksmų planą ir tvirtinant jį Lietuvos Respublikos Vyriausybės lygiu.	2025 m. III ketv.	2026 m. II ketv.	EIM	LRVK, ŠMSM, SAM, ŽŪM, EM, AM, FM, VRM	Reguliacinis	0	61. Kartu su verslu parengsime ir įgyvendinsime perspektyviausių ekonomikos sektorių susitarimus, skirsime daugiau resursų naujų krypčių investicijų paieškai.
<p>KOMENTARAS: manome, kad tai yra svarbi ir reikalinga priemonė fintech sektoriui. Aktyviausia sektoriaus plėtra vyko tada, kai veiksmų planai buvo tvirtinami Vyriausybės lygmeniu (pasitarimo protokolais). 2023 – 2028 m. Fintech plėtros Lietuvoje gairės turi būti peržiūrėtos, kadangi jose įrašyti veiksmai: (a) nebeatitinka realios rinkos situacijos ir poreikių, (b) neįpareigoja institucijų atlikti realių veiksmų (naudojamos tokios formuluotės kaip <i>siūlyti, įvertinti galimybes, atlikti analizę</i> ir pan.). Atsižvelgiant į sektoriaus sukuriama pridėtinę vertę, klausimas turėtų būti perkeltas į aukštesnį politinį lygmenį, pirmiausia, dėl jo tolesnės plėtros pasirašant nacionalinį susitarimą. Manome, kad susitarimas turėtų būti pasirašytas bent ministrų lygmeniu, todėl prie dalyvaujančių institucijų siūlome įtraukti LRVK.</p>								
2.	Priskirti fintech sektoriaus kuravimo funkciją atsakingiems asmenims Vyriausybėje.	2025 m. II ketv.	2025 m. II ketv.	LRVK	FM, EIM	Reguliacinis	-	18. Puoselėsime valstybės institucijų ir verslo bendruomenės dialogą, stiprindami tarpusavio pasitikėjimą. Efektyvinsime tarpinstitucinį bendradarbiavimą, būtiną sprendžiant verslo investicijoms kylančius iššūkius
<p>KOMENTARAS: manome, kad tai yra svarbi ir reikalinga priemonė Fintech sektoriui. Aktyviausia sektoriaus plėtra vyko tada, kai veiksmų planai buvo tvirtinami Vyriausybės lygmeniu (pasitarimo protokolais). Šiuo metu sektorius stokoja strateginio palaikymo nacionalinėje darbotvarkėje – trūksta politinės lyderystės spręsti sektoriui aktualius reguliacines naštos ir priežiūros efektyvumo klausimus. Siekiant išnaudoti fintech sektoriaus potencialą, būtina sutelkti politinę valią bei užduoti toną tolesniam aukštą pridėtinę vertę kuriančio sektoriaus augimui. Fintech sritį kuruojantis LRVK politinės komandos narys būtų atsakingas už valstybės ir verslo atstovų dialogą ir bendradarbiavimą, aktualių klausimų sprendimą. Manome, kad 2023 – 2028 m. Fintech plėtros Lietuvoje gairės turi būti peržiūrėtos, o veiksmų plano vykdymas perkeltas į aukštesnį politinį lygmenį.</p>								